

A NAGYSIMONYI KÓZSÉGBEN
HASZNÁLATOS TÁJSZAVAK
GYŰJTEMÉNYE

H a g y s i m o n y i

községben

használatos tájszavak

Különösen

1966. január hó

Hagysimonyi községben használatos tájszavak

Nagysimonyi KEMENESALJA régi települése. A Celldömölk-Sárvár közti főutvonala un. "postaut" mellett épült. Hajdan szegényes jobbágyfalu volt, de negyedében itt régen is a gabona-, gyümölcs-, szőlő. Az állattenyésztése is jelentős volt. Régen sok juhot tartottak.

Lakossága 1570 fő. Bredetileg csak földműveléssel foglalkoztak. Ma a lakosságnak kőzel a fele eljár a faluból dolgozni, vasutra, üzemekbe. A "Dózsa Népe Tsz." műveli a falu határát. Gabona és növénytermeléssel, szarvasmarha, sertés és tyuktenyésztéssel foglalkozik. Jó szántóföldje kevés van.

Az öregebbek sajátos "vasi" kiejtéssel beszélnek, sok tájszót használnak. Ezeket gyűjtötte össze iskolánk helytörténeti szakköre 1965-ben. A gyűjtésben található olyan szó is jöcskán, melyeket esetleg másolni is használnak. Nem hagytuk ki őket a gyűjtésből, hogy a község teljes tájszó készlete együtt legyen. Valószínűnek tartjuk, hogy később is bukkanunk még olyan ritka szóra ami e gyűjteménybe tarthatna.

Mivel viszonylag kevés ilyen gyűjtés látott napvilágot, Nagysimonyi községen használatos tájszavak nem kerültek a széles nyilvánosság elő, ezért munkálkodott ezen a szakkörünk, s esetleg indítéköt adunk más szakköröknek is az ilyen irányú gyűjtésre. Hiszen a nyelvünk is rohamosan fejlődik a technikával, és az évtizedek befedik ezeket az érdekesebb szavakat, kifejezéseket, tájszavakat, megmontásuk szerény kötelességeink.

Szakkörünkkel ezt igyekeztünk pótolni.

Nagysimonyi, 1966. január 26.

Abódy Endre
/Kődös Endre/
ált. isk. igazgató
helytörténeti szakkör
vezetője

A

- 1./ abajnac /m/ : arra az emberre mondják, aki hanyag külsejére, munkája is rendetlen, nincsenek vele megelégedve.
/Abajnac őgy embér lett eza Józsi/
- 2./ abrincs /f./ : hordót összetartó vaskarika
/Eze zabrincs má mégin eeszakatt!/
- 3./ acce /i.+hat.szó/: add ide!
/Acce azt azat a kalánt!/
- 4./ akő /f./ : régi ürmérték /itt 56 liter/
/Három akő borom van/
- 5./ antújobb /hat.sz. + m./ : annál jobb
/Antújobb, minél előbb/
- 6./ annyok /f./ : a férj szólítja így kedvesen a feleséget
/Annyok! Sáss má!/
- 7./ aptyok /f./ : a feleség szólítja így kedvesen az urát
/Aptyok! Kíss a zebid, gyühecc!/
- 8./ asztó /f./ : asztal
/Ennek a zasztónak a lába még ee van törvö!/
- 9./ asztófia /f./ : asztalfiók
/Ha a zasztófija üres a nabbajj./
- 10./ akurátos /m./ : a keleténél jobban megadja a módját valaminek
/Igen akurátos e gyember./

B

- 11./ ánalag /f./ : kénlap
/Vetté má ánalagot?/
- 12./ árnyékszék /f./ : BG.
/A zárnyékszékét ki kő mernyi./
- 13./ átlé /f./ : fasor
/A nyárfásalét min kivágta./

B

- 14./ bakszekér /f./ : falusi kisgazdaságban használt egykerékű jármű

/Tud el a bakszekérén a darát! /

- 15./ banga /m./ : buta
/ Té bangai! /
- 16./ barátfülő /f./ : kifőtt tézeta, főtt krumplival összegyurva. Belül lekvár.
/Máma barátfülő lesz a zebid./
- 17./ béccse /f. és m./: kisborjut hívják így, de mondják a buta gyermekeknek is.
/A kisbéccse nevű Dajka lesz./
/Jaj, té ki a béccse./
- 18./ bédli /f./ : 6jjeli-edény
/Hozd be a bédlit! /
- 19./ bekecs /f./ : vastag, meleg felső kiskabát, csak télen hordják
/Vedd fel a bekecsét! /
- 20./ bicsak /f./ : kiskés
/Eléss ez a kis bicsak./
- 21./ bicsaklik /i./ : nem forog a nyelvér már - mert sokat ivott -
vagy a keze megrándult
/Bicsaklik a nyelvér./
/Kibicsaklott a kezér./
- 22./ bilickézik /i./ : gyermekjáték, egy ütőfával tovább ütnek kis görbefát
/Gyertek! Bilickézzünk! /
- 23./ biling /f./ : szőlőfürt
/Mennyi biling van ezen a szólón./
- 24./ bimbó /m. ! / : buta
/Té bimbó! Té! /
- 25./ bódé /f./ : fából készült kis kamra.
/Zárd be a bódét! /
- 26./ bogárfogó /f./ : légyfogó
/Sízd csak meg azt a bogárfogót! /
- 27./ bokálla /f./ : kőből, vagy agyagból készült kis korsó, pl. bornak.
/Eltörött a bokálla./

- 28./ bongyor /f.és m./: göndörszörű disznó
/Egy bongyor disznót vettem./
- 29./ bólogat /i./ : arra az emberre mondják, aki ülve alszik
/mit bólogat, fekügy le!/
- 30./ bontászék /f./ : erős négylábu asztal, amelyen a disznót felbont-
ják disznöléskor
/Hozza le ezt a bontászéket!/
- 31./ borock /f./ : barack
/Millen szíp ez a borock./
- 32./ botromássz /m./ : durva, csetlen emberre mondják
/De botromássz egy ember./
- 33./ bödön /f./ : háztartási anyagok -pl. zsir - tárolására
/Ebödön zsírom van./
- 34./ bökétint /hat.sz6/: megközelítőleg merőlegesen szurnak valamit
pl. a földbe.
/Bökétint áll a földbe./
- 35./ bömhec /n./ : sokat eszik, kövér, jócvő
/Aza bömhec, hogy tömi magát./
- 36./ böszme /m./ : buta
/Té böszmet!/
- 37./ buborka /f./ : uborka
/Eszték buborkát?/
- 38./ bugyant /m./ : eredeti nagyságánál kisebb, összeesett
/Óllan bugyant forma rajta ez a bugyogó./
- 39./ bugyogó /f./ : nadrág
/Sgy uj bugyogót véttem a vásáron./
- 40./ bugyor /f./ : ruhával összekötött kis csomag
/E bugyort viitt a hátán./
- 41./ bujtérnyán /f./ : szandarbogáncs
/Nizzd csak, mennyi bujtérnyán van itt.!/
- 42./ butykos /f./ : kisebb, zömökebb üveg, kisebb demísszon - által-
lábban szeszes italt van benne.
/Huzd még ezt a butykost!= Igyál belőle!

- 43./ burittó /f./ szivacs vékony ágából font félgyömbalaku tárgy,
a kicscsibék felnevelése ezalatt történik.
/Aggyál a burittóba a csibéknek ennyi!/
- 44./ büdösillesztő /f./ szalalkáli /ammóniumkarbomát/
/Vigy a bótba büdösillesztőt!/
- 45./ bűzölög /ig./ valami lassan - nem lánggal - csak füstölve ég
/Még mindig bűzölög az a tüz./

C

- 46./ cafat /f. és m.!/ egyik értelme: erős harmat
/A lábbelid csupa cafat lett.
másik értelme: erkölcsstelen nő
/Hun jár ez a cafat?/
- 47./ cafatos /m./ egyik értelme: reggeli harhattól vizes lett
/Cafatos lett a bugyogód./
másik értelme: rosszhirő nőre mondják
/Büdös cafatos k..../
- 48./ cafrangos /m./ : tulzóttan kidiszített, kieicimázott
/Millen cafrangos ruha volt rajta!/
- 49./ cájg /f./ : élesztő
/Vigy két dëka cájgot!/
- 50./ cefetül /hat.sz./: nagyon
/Cefetül elverte!./
- 51./ cekker /f./ : kukoricaesuhéjból font kis kosár
/Sziipön megkötötted ezt a cékkert./
- 52./ cemende /f./ : rosszhirű nő
/Ronda egy cemende!/
- 53./ celőke /f./ : rövid - kb. egy méter hosszú - bot
/Főkaptam é celőkét, aszán jól elvertem./
- 54./ cépédlizik /i./ : hideg földön jár mezitláb
/Nö cépédlizz, menny a zágyba!/
- 55./ ciha /f. és m./ egyik jelentése: a dunyha külső mosható része
/A ciha eeszakatt./
másik jelentése: rossz hírben lévő nő

/Cihá e fehérnep lett belüllő./

- 56./ citora /f./ : falusi, népi hangszer
/En májól tudok citorányi./
- 57./ condora /f./ : valaminek a legkisebb darabja
/E condorája sincs még mánekijé./
- 58./ curikk /hat.sz./: vissza - általában a lónak mondják
/Curikk!!/
- 59./ cvetter /f./ : kütött kabát
/Szip e cvettered van! Hun vettet?/

GS

- 60./ csalamádé /f./ : egyik jelentése: sűrűszár /kukorica/
/szt a csalamádét lesilózzuk./
másik jelentése: vegyes savanyúság, uborka
káposzta, hagyma felszelve, ecsetbe eltéve
/En csalamádét összék a hus mellé./
- 61./ csankatéroz /i./ : valamit kerülget, valamit meg akar mondani
/Mit csankatérzel? Non még mit akarsz!/?
- 62./ csapa /f./ : valakinek vagy valaminek a lábnyoma
/mennyünk a csapája után!/?
- 63./ csapatint /hat.sz./: egészen tele van malomi
/Csapatint rakd, né pupozd még!/?
- 64./ csákla /f./ : hosszu nyélre erősített hegyes és visszaálló
végi vas
/Csáklával húzzátok!/-le az égő házról a
zsappot, szalmát.
- 65./ csámpás /m./ : rosszul hordja a lábat
/Mér illien csámpás tehenet vettél?/?
- 66./ csántérfa /f./ : erős gerenda, melyet a hordók alá tessznek
/Betörött a csántérfa./
- 67./ császkálódik /i./: feleslegesen mozog, elhagyja helyét
/Mit császkálócc itt?/?
- 68./ csezeskelődik /i./: feleslegesen zavarja a másikat
/Se csezeskelőgggy!/?

- 69./ cseeszette /i./ : hosszárt, horzsolta
/Sgiszen előseeszette a szilit./
másik jelentése: ne zavarj!
/Né csesztesse!/

70./ csete-bota /hat.sz./: ügyetlen, rosszul csinál valamit
/Mér illen csete-botába csinálod?/

71./ csétlik-botlik /i./ : minden talan el akar esni, vagy el is esik
/Mennyit csétlik-botlik./

72./ csétvás /m./ : hibás, pl. jégverte gyümölcs
/Ez a csétvás nem köll./

73./ csibák /f./ : pici pipa
/Jó egy csibádot van./

74./ csihar /f./ : görbe, görcsös bot
/Fogott egy csihart, aztán jói elverte./

75./ csingálódik /i./ : kézzel tartja magát pl. faágon
/Né csingálógggy, mer léesöl!/

76./ csisszál /i./ : valakit simogat, vakarja a hátát
/Csisszád még a hátomat!/

77./ csitkenye /f./ : vadrózsabokor piros termése
/Szeggyünk nátkásánk csitkenyét!/

78./ csitri /m./ : fiatal lányra mondják
/Ez a csitri még mit akar?/

79./ csobán /f./ : alacsony henger alakú viztároló edény
/A csobánba még tígy vizet!/

80./ csoport /görüngy/ /f./: kisebb nagyobb földdarab
/Igen csoportos ez a föld./

81./ csoroszla /f./ : ekére erősíthető végén késalaku vas
/A csoroszlát léjebb köll eresztenyi./

82./ csöböör /f./ : általában viztárolásra használt nagyobb fa-
edény
/A csöböört merd teli vizzel!/

83./ csödött /i./ : lármájával több embert összehív
/Minnek csöditettél idé ennyi embért?/

- 84./ csömöllet /f./ csömölletes /m./ : nagyon csunya, izléstelen
/Csömölletés őgy embér./
- 85./ csögbog /m./ : görbe, ághelyes fa, bot
/Mér illen csögbogot vágtál?/
- 86./ csönditt /i./ : kisharanggal harangoz /pl. valakit/
/Csöndittenek. Ki halt még?/
- 87./ csörfös /m./ : bőbeszédi kislányra mondják
/Millen csörfös./
- 88./ csürge /f./ : töpörtyű
/Hszöl csörgét? Mast jó friss./
- 89./ csujzpeiz /f./ : kelkáposzta fűzelék
/Nekém nem köll csujzpeiz./
- 90./ csurgó /f./ : eresz, a háztető alsó széle
/Né á ki a csurgóra, mer mégázol!//
- 91./ csuri /f./ : veréb
/Pogtam őgy csurit./
- 92./ csutora /f./ : általában fából készült kulacs
/Huzd még ezt a csuterát!// Igyál belőlled!
- 93./ csünt /m./ : növésében elmaradt
/Csünt ő-malac./
- 94./ csúcskö /f./ vége /pl. egy zsebkendőnek/
/A csúcskét foggyítok még./

B

- 95./ déák /f./ : diákok
/A déákok mast mënnek./
- 96./ délégrafa /f./ telefonoszlop
/A délégrafa kidült./
- 97./ dékni /f./ : vaslemez
/Új dékni köll idő./
- 98./ déványos /m./ : jó /kedvében van/
/Igen déványos a kedvén./

- 99./ dereje /f./ : kifőtt tésztá fűtt burgonyával, vagy a nélkül
belül lekvár
/Eszöl derejét!/-
- 100./ dévizson /f./ : demízson
/Atörött a dévizson./
- 101./ divó /f./ : dió
/Egyé divót!/-
- 102./ dorgó /f./ : gumiitalpu tornacipő
/A zén dorgónak fejjér a színő./
- 103./ dómán /f./ : nagykabát, télikabát
/Vettetem egy új dómánt./
- 104./ dózni /f./ : zsebben hordható fémdoboz, dohányt tartanak benne
/Éveszött a dózni!/-
- 105./ dödölle /f./ : nevezik ginicának is, buzasteronek is. Itt általános
eledel volt. A liszset megpirították és felengedték
vissza, tettek hozzá fűtt burgonyát, és vöröshagymát.
/Egyé dödöllést!/-
- 106./ ece-boca /m./ : ügyetlenx
/De ece-boca vagy./
- 107./ éccáig /f./ : evőeszköz
/Nézed el a zéccájgot!/-
- 108./ eklendézik /i./ : ügyetlenül közbe nyul
/Né eklendézz!/-
- 109./ elmosódik /i./ : elhalványodik
/A kipő egyszen elmosódott./
- 110./ elvádúta /i./ : elfogadta, elvállalta
/Mér vadutad el?/-
- 111./ éverődött /elverődött/: /i./ : valami elkeverődött, nincs meg
/Ugye montam, hogy éverőd!/-
- 112./ eresz /f./ : a háztető alsó vízszintes széle
/Né ki a zeresz alá!/-
- 113./ estráng /f./ : a lószerszám kenderből készült része, mellyel a
kocsit huzza a ló
/A zéstráng mög ésszakadt/-

- 114./ eszteke /f./ : ezzel tisztítják meg az ekét a felesleges földtől,
gaztól
/A zösztekém evészett./
- Á
- 115./ érce /f./ : fiatal tyuk
/A zércéim má tojnak./
- 116./ ére /erre/ /hat.sz./ : erre
/Ére gyere./
- 117./ észtőget /ig./ : ijeszteget
/Nő észtőges!/
- 118./ évőttem /i./ : elbeszélgettem vele, tréfából ellenkeztem
/Jól elévőttünk./
- F
- 119./ fickó /f./ : kövérkés, szömök legényke
/Gyű má té fickót!
- 120./ fejbeküll /i./ : fejbe veri
/Mégejbeküllék té!
- 121./ falangéroz /i./ : csavarog
/Hun falangérosztál?
- 122./ falvédő /f./ : gyárilag papirra nyomott, vagy kézimunkázott ruhaanya
a konyhai falrész díszítésére
/Ki költi mosnyi a falvédőt.
- 123./ farkapinz /f./ : ha a vásáron állatot adott el a gazda, akkor a vétel-
áról, vagy azon felül kapott az a gyermek, aki őriz-
te, esetleg gondozza az állatot
/Tiz forint farkapinzt kaptam./
- 124./ fater /f./ : ödesapám
/A fater nincs itthon./
- 125./ fazik /f./ : fazék
/EZ a fazik kilikatt./
- 126./ fértásajtár /f./ : faedény a borospincében /általában ürtáktalma az
akó negyedrésze/
/Új fértásajtár köll./
- 127./ fesz /hat.sz./ : erősen, szilárdan, vagy állandóan

/kössd meg jó fésztve./
vagy
/Fészt futott./

- 128./ fészér /f./ : a h z kelettel,vagy hogott labdi,kukoricaszárbo
l
/szettükolt kicsi helyiség gazdasági felzere-
lőseknek
/Vidd be a xx fészérbe!/
129./ firhang /f./ : függöny
/Huzd el a firhangot!/
130./ firisz /f./ : firász
/A firisat vettetem./
131./ fiszkuálódik: /i./ : izeg-mozog
/nő fiszkulógy!/
- 132./ fityula /f./ : fejkötő
/szíp a fityalad./
- 133./ fókszik /i./ : szárad
/Lassan fókszik a föd./
- 134./ fonnyadó /f./ : alsznőcikor az a zsíros viz,amelyben megfőzték
a zsíros rusket.
/A fonnyadót megégették a kutyák./
- 135./ föd /f./ : föld
/A jö föd!/
136./ főrevaló /f./ : sapka,kalap
/Itt a főrevalód./
- 137./ füröstököm /f./ : késői rongeli /pl.aratáskor 9 óra felé./
/Itt a fürüstököm,égyetek./
- 138./ főső /m./ : feles
/A főső következik./
- 139./ főszél /f./ : ószak felőli fújó szél
/Hideg főszél fúj./
- 140./ fujtós /m./ : nagyon száraz,nehezen tudja lenyelni
/Eza gánica igen fujtós./
- 141./ fuszéklí /f./ : zokni
/Kilikatt a fuszéklím./
- 142./ fűel /f./ : félel
/Störött a fűel./

- 143./ füstülő /f./ : ahol a disznóhust megfüstölik
/Széket a sunkákat tődd föl a füstülőbe!/
144./ fitykös /f./ : bot
/E fitykóssal jól éverté./

6

- 145./ gajdarész /i./ : énekelget
/Nő gajdarássz!/
146./ gajdész /f./ : valahol, valahova
/Menny a gajdészba!/
147./ gánica /f./ : meghirtott lisz, visszel feleresztve. Igen népszerű
eledel volt.
/Ígyé gánicát!/
148./ gatyá /f./ : alsó nadrág
/Bszakatt a gatyám!/
149./ ganaj /f./ : trágya
/Nő tipord a ganajt!/
150./ gerebén /f./ : a kenyer házi kisunkálásánál használták. Erős fából
sok hosszu szeg felfelé áll.
/Csapkodd bele a gerebénbe a kendert!/
151./ gésztikulál /i./ : kezével maga előtt kapkod
/Mit gésztikulász?/
152./ gezmet /f. és m./ egyik értelme: szemét, szalma, fadarabok
/Eszt a gezmetet gráblád ösze!/
másik jelentése: hitvány ember
/Gézmet égy embér!/
153./ gica /f./ : kis szalmacsonró
/Hozz be ő gicát!/
154./ gilice /f./ : vadgalamb
/Van ő giliidámi gilicém!/
155./ gobáncul /i./ : fonatot összekever
/Eszt jól összegobáncútad!/
156./ gönc /f./ : sok ruha
/Minek eza sok gönc rajtad?/

- 157./ görönűl /i./ : a földet horzsolja
/Síkra hasáig görönűlő a földet./
- 158./ grábla /i./ : geretlye
/Etörött a gráblám./
- 159./ grádics /f./ : lépcső
/Sikos a grádics./
- 160./ gubérál /i./ : - általában nehezen - fizet
/Csak gubérád lő aszt a pénzt./
- 161./ gunyhó /f./ : kunyhó
/Aligőtt a gunyhó./
- 162./ gurgula /f./ : henger - mezőgazdasági szerzén
/Új gurgulát csináltattam, most lehet gurgatni./
- 163./ gurgulázik /a torkát/ - /i./ : gurgalizál
/Sós visszel gurgulázd a torkodat!/
- 164./ guriga /f./ : üres cérmakarika
/Eza guriga a téged lehet./
- 165./ gerin /r./ : görény
/Fontank ő gerint./

166.

GY.

- 166./ gyepű /f./ : ősöd sővényből, vagy száraz ágból takolt kerítés
/Új gyepűt köll csinálni./
- 167./ gyihos /m./ : nagyon ősönk, virgonc
/Igen gyihos vagy./
- 168./ gyomrul /i./ : verskedés közben /esetleg játék közben/ füldhöz
vágja és ott uti, "meggyomrulja".
/Szt jól meggyomrútaz./
- 169./ gyújjon /i./ : jojjön
/Gyújjon má!./
- 170./ gyühecc /i./ : jönetsz
/Gyühecc má./
- 171./ gyirekés /m./ : valami össze van gyűrve
/Iz a kabát millen gyirekés./

H

- 172./ hajcühej /f./ : nagy felhajtis, keveredés
/Millen hajcühej vót./
- 173./ hajsz /hat.sz./: a béres mondja az igába fogott szarvasmarhának
- ~~szíben~~ -- balra
/Hajsz ne!/
- 174./ halántik /f./ : halánték
/Beverté a halántikát./
- 175./ háncs /f./ : rafia
/Efogyott a háncs./
- 176./ hángédlí /f./ : csecsemőnek nyakbaakaasztható kiskendő, előke
/Tédd föl a hángéliját!/
- 177./ happul /i./ : többet visz az engedélyezetttnél, lop
/Eszt hun happultad?/
- 178./ hátulla /f./ : hátulja
/A hátulla még millen létt?/
- 179./ házsártos /m./: összeférhetetlen, folyton veszekedik
/Házsártos egy embér./
- 180./ hekle-hukla /m./: észszerütlensül, meggondolatlanul, bután cselekszik
/Hekle-hukla egy embér./
- 181./ hérbati /f./ : orvosi székfű, pipitér
/Hérbatival köll meggyőzőlnyi a fejét./
- 182./ herehő /m./ : harácsoló
/Nízd millen herehő./
- 183./ hetfő /f./ : hétfő
/Máma hetfő van./
- 184./ hetyke-pétyke /m./: nagyon bűszke
/Hetyke-pétyke ő legin./
- 185./ hi /hat.szó és f./: első jelentése: béres mondja az igába fogott szarvasmarhának: ~~helyre~~ jobbra
/Hi ne!/
második jelentése: eresz alatt, ahol a tyukok ülnek
/A hiba vannak ná a kíkkák tikok./

- 186./ hibbant /m./ : szellemileg gyenge, korlátolt
/Igen hibbant szégin./
- 187./ hidas /f./ : sertésöl
/Új hidast csináltam./
- 188./ hikoda /hat.sz./: igába fogott szarvasmarhának mondják: ~~xixszax~~
/Hikoda ne!/ jobbra
- 189./ himpér /f./ : málna
/Szeggy ő kis himpért!/
- 190./ hitván /m./ : nagyon pici, satnya, nem teljesen fejlődött ki
/Millen hitványok ezek a körtík./
- 191./ hombár /f./ : erős desszából készült gabonatároló
/Kiürít a hombár./
- 192./ hóbér /f./ : lopóték
/Störött a hóbéröm./
- 193./ humég /hat.sz./: igába fogott szarvasszarháknak mondják: viszsa
/Humég, humég!/
- 194./ hupolag /f./ : daganat
Mekkora ő hupolag van a fejin./
- 195./ húcces /mondat értékű szó: MA MERJ!/ főleg állatoknak, illetve
disznónak mondják.
/Húccs té!/
- 196./ hüle /m./ : hülye
/Té hüle!/
- 197./ húsmög /i./ : valamivel nincs megelégedve, s morog
/Mit húsmögesz?/

I

- 198./ ibrik /f./ : pici edény
/Ebbe a zibrikbe tődd!/
- 199./ ice /f./: régi ürmérték / - 7 dl./
/Kilencen ice zsírom lőtt./
- 200./ ipa /f./ : apósa
/A zipam itt vót./

- 201./ iperedik /i./ : növekedik
/Neki ipérédétt ez a kislán./
- 202./ irká /f./ : füzet
/Négyé " gyirkát!/
- 203./ iszling /f./ : deszkából, fából, kukoricaszáróból összetáktolt helyiség
/A siszling leigött./

J

- 204./ járóka /f./ : kisgyermek részére készítik, amikor járni tanul
/Tudd bele a járókába! /
- 205./ jászu /f./ : istállóba beépített jászol
/A jássut süpörd ki/

K

- 206./ kalán /f./ : kanál
/Hdobta a kalánt./
- 207./ kacat /f./ : sok értéktelen holmi
/Nennyi kacattyva van./
- 208./ kacsarog /i./ : valaki után megy, jár
/Kiután kacsarogszy/
- 209./ kalézul /i./ : össze-vissza jár, eltévedt
/Összekalézútam a zögész erdőt./
- 210./ kanukér /m./ : valamiért haragszik és nem beszél
/Nér vagy ollan kanukér?/
- 211./ kamótos /m./ : nagyon kényelmes
/Kamótos benné ünyi./
- 212./ kasura /f./ : kaara
/Nönny be a kasurába! /
- 213./ kanapé /f./ : fából készült - háttámlával is ellátott - pad
/Üle a kanapéra! /
- 214./ kapacs /f./ : általában kétáru /az ágak derékszögben meghajtva/
szalmahuzó
/Tő a kapacesul huzd! /

- 215./ karattyul /i./ : sokat beszél
/Mé kerattyujj mi!/
216./ kapca /f./ : csizmába, bakancsba láttekerő
/Van benne kapca?/
217./ katangul /i./ : ösze-vissza jár, eltévedt
/Hun katangússz?/
218./ katula /f./ : doboz
/Van e szíp katulán./
219./ kazetta /f./ : fából készült kis doboz
/Ebbe a kazöttába mi van?/
220./ kazó /f./ : kazal
/U lëssz a kazórákó!/
221./ káboszta /f./ : káposzta
/Káboszta lëssz a zebid./
222./ /be-/ káfful /i./ : berugott
/Jól bekáffútam tilö./
223./ kánna /f./ : kanná
/A kánnát mozd ki!/
224./ kászli /f./ : alacsony szekrény, nagy fiókokkal
/A kászliiba van./
225./ káva /f./ : a kutnak az a része, mely a föld felett épült
/A káva helyett új küll./
226./ /be-/ kávézik /i./ : berug
/Jól bekávészett./
227./ kecomerék /i./ : feleslegesen sokat jön, megy, mászkál
/Mit kecomerégesz itt./
228./ kecre áll /rágcs fónév + ige/: négykézláb áll
/Kiattam kecre is áhaco, assebányom!/
229./ kehé /f./ : köhögés
/Ez a kehé nön akar mi elmányi./
230./ kelekóla /n./ : bolondos
/Kér vagy illen kelekóla?/
231./ kenén /f./ : kémény
/A kenénbe befeszít e bagó./

- 232./ kepő /f./ : aratáskor a gabonakívéket "kepébe" rakják össze
/Hírom kepő is lett azon a földön./
- 233./ kese /m./ : szőke,símsa hajú /szőrű/
/Millen kese ena gyerűk./
- 234./ keszkenyő /f./: meleg kendő /nagykendő,kiskendő/
/Jó meleg ena keszkenyő./
- 235./ kiagyusztál /i./: rendbehoz,megjavít
/Jól kiagyusztád ezéket a bakancsokat./
- 236./ kimin /i./ : kémény
/A kimin lé akar dínyi./
- 237./ kipesfeleő /i./ : arcra
/A kipesfeled csupa koss./
- 238./ kipésint /hat.ss./: óvatosan,keveset /ivott/
/Csak kipésint ittam./
- 239./ kipilled /i./ : kifárad
/Jól kipillettem./
- 240./ kisszni /f./ : faláda
/Ramt a kisszit el lehet tüzenyi./
- 241./ kobák /f./ : kalap
/Run a kapug kobakom?/
- 242./ kóbász /f./ : kolbász
/Tis szsi kóbászunk lött./
- 243./ kódis /f./ : keldus
/Eza kódis mit keresh itt?/
- 244./ komondíroz /i./: irányít,parancsol
/Mit komondírozel annyit?/
- 245./ konvenció /f./ : gazdasági osclédek része terményben
/A konvencióm 15 másza gabna./
- 246./ koperta /f./ : boríték
/Vigy ő kopértit!/
- 247./ kórász /i./ : keresgől
/Bivót kórátum./
- 248./ kordé /f./ : kicsi kocsi,szekér /esetleg ha nagyon rossz/
/A kordéba ő szumár vót befogva./

- 249./ kotlik /i./ : sokat áll magába pl. a ledarált szőlő
/kípréműlőm, ölöget kotlott./
vagy a tyuk is kotlik:/Kotlik két tikom./
- 250./ kotonoz /i./ : valamit keres és közben zörog
/Né kotonozz!-
- 251./ kotyogó /f. és m./ : egyik jelentésén most forrásakor használják
/Két kotyogóm is van./
másik jelentése: folyton beszél, belebeszél
/Mit kotyogszt!-/
- 252./ köcsög /f./ : agyadédény /pl.: tejesköcsög/
/Pé literős eza köcsög./
- 253./ kölök /f./ : kölyök
/Té kölök hun vótá?/
- 254./ köpeszt /i./ : a héját leveSSI valaminek
/Köpeszd le a tojás héjját!-/
- 255./ köpü /f./ : Régen a vajat ebbe /verték/ készítették
/Jé eza köpü./
- 256./ körti /f./ : körte
/Pinom eza körti./
- 257./ kött /f./ : sult /-kelt/-téssza
/Köttet étünk./
- 258./ kövesztött /f./ : vizben megforralt zsíros rus, szalonma
/Tédd fül a füstre a kövesztöttet!-/
- 259./ kloszét /f./ : SC.
/Ki kó mernyi a kloszétot./
- 260./ krédenc /f./ : üveges /-konyha/ szekrény
/Hun vétted eszt a krédencét!-/
- 261./ kribli /f./ : kicsi edény
/Ez a kribli telik lött./
- 262./ krucifikszom /f./ : nem durva kúromkodás
/A krucifikszomát neki jö./
- 263./ Krumpli /f./ : Burgonya
/Négsít a krumpli./
- 264./ Kuffer /f./ : bőrönd /koffer/
/Sehész eza kuffer./

- 265./ kugli /t./ : teke
/Gyere kuglizayi!/
266./ kuglóf /f./ : hullámos formára sütött magas kalács
/Ígyé kuglófot!/
267./ kulló /f./ : egy vagy kétkerekű közzel husható kiskocsi
/Tödd fél a kullóra!/
268./ kumancs /m./: bosszantóan hallgat, haragoszik és nem szól sokáig
/Mit kumancsakocsi!/
269./ kukaszél /f./ : déli felől /Adriai tenger felől/ fújó meleg légáram
/Jó eza kukaszél!/
270./ kundissz /i./ : keres, kutat valami után /esetleg titokban/
/Úszó kundísszott mindennt./
280./ kunyérál /i./ : kéreget, könyörög valamiért
/Nő kunyérágass tilő!/
281./ kupec /f./ : marhakereskedő
/Eza kupec vettő nég./
282./ kupásszék /f./ : a cipész három lábu kis székecskéje
/Benn ül a kupásszékbe./
283./ kurkál /i./ : vájkál, ketorász
/Már kurkílod a zorodat?/
284./ kurugla /f./ : a kesencéből ezzel húzzák ki a tüzet, szikrát
/Ítért a kuruglányelé!/
285./ kuszli /f./ : kis köteg szalma, széna
/Csak ő kuszli számn vót./

b

- 286./ lafatyul /i./ : a kutya a nyelvével a folyadékot
/Eza dög belafatyulta mindenet./
287./ lajtérgya /f./ : létra
/Jó hosszi eza lajtérgya./
288./ langaló /f./ : lángos
/Késző langalót?/
289./ laska /f./ : pászka /kovásztalan kenyér/
/Kaptunk laskát./

- 290./ latyakos /n./ : vizes
/Latyakos lett a kapdám./
- 291./ lavór /f./ : mosdótál
/Kilíkatt a lavórunk./
- 292./ lábbeli /f./ : cipő,csizma,szandál
/Nem győzüm lábbelivel eszt a köket./
- 293./ lájbi /f./ : mellóny
/Mégis divat a lájbi./
- 294./ lángyerék /f./ : kisldány
/Ez a lángyerék nem éssik./
- 295./ le / /mondat értéki eső:gyere ide/ ezzel hívják a kutyát
/Sajg!Let!
- 296./ lőáridál /i./ : az utca négszölit valskit
/A zuccán lőáridált, aztán annyit beszít, de annyit./
- 297./ lefűg /i./ : mozog
/Mind, hogy lefűg-a! /
- 298./ lénbérdezékk /f./ : kiskabátzseri felsőruha, alul összegombolható
/Szíp a lénbérdezékked./
- 299./ lénék /kat.en./:lefeld
/Lénék könnyen megy a szánkó./
- 300./ lérobban /i./ : hirtelen rossz idő lesz
/Lérobban a súdó./
- 301./ liflándér /m./ : csavargó, semmit érő emberrre mondják
/Millen é liflándér égy embér lett./
- 302./ lilekmelegítő /f./ : öreg néniknek mellényzseri kiskabát/lélekmelegítő
/Új lilekmelegítőt köll csinyánom./
- 303./ limbus /f./ : vizes,nedves hely
/Abba a limbusos helbe mind viz lett a csizmám.
- 304./ linia /f./ : vonalzó
/Görbe a liniaid./
- 305./ lőcs /f./ : a szekér tengelyén tartja a szekéreldalakat
/Setörött a lőcsem./
- 306./ lohog /i./ : nagyon erősen forr a viz
/Nincs hozzá hidegét igén lohog./

- 307./ lómbitál /i./ : hintásik
/Gyere lómbitállunk!/
308./ lóngec /m./ : hosszu, vékony magas /ember/
/Lóngec e gyembér./
309./ lotyhatt /n./ : összeesett /pl. érett gyümölcs/, vagy gyenge ember
/Lotyhatt e gyembér./
310./ lú /f./ : ló
/Eza lú rugós./
311./ lud /f./ : liba
/Éveszték a ludaim./
312./ lúke /m./ : buta
/Lúke e gyembér lett./
313./ likal /i./ : lyukat csinál
/Józsi likal./

M

- 314./ mafla /m./: buta
/Té mafla!/
315./ marháskodik /i./: bolondozik
/Má mögin marháskocot/
316./ masinisztá /f./ : gőzmosdonyvezető
/A szomszid a masinisztá./
317./ má /már/ /i.hat.sz./: már
/Má mögin lómbitász?/
318./ máma /i.h.sz./ : ma
/Máma eső lészz./
319./ mácsik /f./ : kifőtt téstta
/Máma mácsik lészz./
320./ májter /f./ : malter /habarc/
/Kevés a májter./
321./ májszter /f./ : mestер ur
/A májszter ur itthonvan?/
322./ málészáju /n./ : gyáva legényre mondják
/Ne ligy ollan málészáju./

323./ mázli /f./ : szerencse

/Mast a zéccér mázlim vót./

324./ mégesiccsent /i./ : megsavanyodott, vagy csipős lett az íze
/Aza főzelék mégesiccsent./

325./ mégmohókodott /i./ : a kelletnél többet evett és beteg lett
/Annyit évett, ho mégmohókodott./

326./ meldák /m./ : húlye, buta
/Té meldon!/

327./ melléget /i./ : A ludról tépi le a tollat
/Időszámán ludakat melléget./

328./ mesztéllák /hat.sz./ : mesztlák
/Igen szerepj eza gyerék mesztélláboznja./

329./ mesztelenmácsik /f./ : olyan kifátt tészta, melyen semmi sincs
/In ném azeretén a mesztelenmácsikot./

330./ mirőgzsák /f./ : arra a gyerekre, vagy felnőtre mondják, aki
hamar mérgez
/Ollan mind ő mirőgzsák./

331./ mihassna /f.ésm./ semmi hasznát nem veszik /ennek a gyereknek/
/Mihaszna ő gyerék vagy./

332./ mi lőtö /nondat értékű szó/: mi lett vele
/Mi lőtö a kezedet?/

333./ möringül /i./ : /régi/házasnági szerződést kötött
/Zen möringültam./

334./ mothos /m./ : nagyon éhes, falánk
/Né égyé annyit té mothos!/-

335./ motyó /f./ : kis csomag
/A motyójával eetünk./

336./ mujdér /f./ : édesanya
/A mujdér nincs itthon./

337./ muszkul /i./ : a szőlőfűrt levét kinyonkodja /esetleg muszkulófával/
/Muszkud ki aszt a szőlőt./

H

338./ napa /f./ : anyósom
/A napasmal "együtt lakok./

339./ nakkabét /f./ : nagykabát
/A nakkabáton evezszött./

340./ ne jde /haš.sz./ : szarvasszáróknak mondják: balra
/Nejdő nee! /

341./ nökédli /f./ : galuska
/Náma nokédlit "észünk./

342./ nudli /f./ : krumpistésata /kifőtt/ mondják anygalbögyölliének is
/Ezző nudlit?/

BABIX

NY.

343./ nyápic /m./ : sovány, egyszálbelű
/Nyápic "legin./

344./ nyesslet /m./ : vékony, sovány
/Igen nyesslet eza legin./

345./ nyossolya /f./ : ágy, fekvőhely
/Arre a nyossolára fekügy!/

346./ nyoszoláasszon /f./ : lakodalomba az első asszony rungja
/Te lüssz a nyoszoláasszon./

347./ nyú /i./ : használ, elvásítja
/Eszt a ruhát jól elnyílted./

348./ nyühil /i./ : koptat, vásít
/Mit nyühilasz?/

O

349./ ókula /f./ : szemlivel
/Van van a zókulám?/

350./ óma /f./ : alma
/Ígyé ómát! /

351./ ómárium /f./ : szekrény
/Igen rígi eza ómárium./

- 352./ ordénáli /m./ : nagyon ócska, nem sokérő
/Igen ordénáli eza zanyag./
- 353./ oskola /f./ : iskola
/Mast sokkal jobb oskoldába járnyi./
- 354./ őső /hat.sz./ : alsó
/A zőső a tédi./
- 355./ őszeél /f./ : délről fújó szél
/A zóeszél melegebb./

Ö

- 356./ öblüget /i./ : sokat besszél
/Mennyit tudott öbögétnyi./
- 357./ ölfia /f./ : hasított teste fa, melyet ölte raktak a favágók
az erdőn
/Jó ölfát vetté./
- 358./ öregiböl /hat.sz./ : nagyjából
/A szöregiböl légyalutam./
- 359./ ösztövéres /m./ : száraz hus /nem zsíros/
/En a szösztövéresset szeretem./
- 360./ ött-kátt /i./ : össze-vissza kiabál
/Mit öt-káttassz itt?/
- 361./ öveg /f./ : üveg
/Hozz ebbe a zövegbe pétromot./

P

- 362./ pallang /f./ : deszkából készült kerítés
/Szat a pallangot négkézzel csinayányi./
- 363./ pallás /f./ : padlás
/Lőszakatt a pallás./
- 364./ pallu /f./ : padló
/Eza pallu eerepett./
- 365./ paradejszom /f./ : paradicsom
/Jóe eza paradejszom./
- 366./ paszita /f./ : a keresztelelő után evés, ivás
/Máma paszita vót./

- 367./ patka /f./ : széle valaminek /utnak, vasutnak/
/A patkán nemennay!/
- 368./ patalléroz /i./ : idegesen ugrál, szaladgál
/Xéba Jába patalléroz./
- 369./ pászum /f./ : jó legelő, gazdag fű /pl. a tehén legeltetéséhez/
/A pászumba jólakott eza tehén./
- 370./ pejsli /f./ : tüdőkása
/Nem küll a pejsli./
- 371./ péle /f./ : pléh
/Eza péle kilikatt./
- 372./ pemet /f./ : hosszu botra erősített szalma, vagy kukorica csuhéj
/Viszsd be a pemetét!/
- 373./ pékédi /f./ : pléhből készült kis edény
/Mi van ebbe a pékédiibe?/
- 374./ pékéráj /f./ : kis edény
/Betesszén ebbe a pékérájba./
- 375./ pérsóniás /n./ : különös, különöse
/Pérsóniás ő gyembér./
- 376./ pészterkél /i./ : bibrál, javítani akar valamit
/Nő pészterkéd!/
- 377./ pésztonka /n./ : fejlődésében elmaradt
/Pésztonka ő lán vagy./
- 378./ peténszirom /f./ : petresselyem
/Hossz be ő kis peténsziromot./
- 379./ pikazis /f./ : pici edény
/Mi van ebbe a pikszisbe?/
- 380./ pintár /f./ : kádár
/Vidd el eszt a hordót a pintérhö./
- 381./ pisia /m./ : fiatal, soruló lányokra mondják a nagyobb legények
/Té pisist!/
- 382./ pitli /f./ : pici edény
/Vidd ki eszt a pitlit!/
- 383./ plájbász /f./ : ceruza
/Végyé ögyujj plájbászt!/

- 384./ plutyka /f./ : kelkáposztafőzelék
/Nekém nem köll asa plutyka./
- 385./ pőc /f./ polc
/Nyécc, üres a pőc./
- 386./ pofitos /m./ : teltarcu, pirosarcu
/Pofitos ő gyembér./
- 387./ pokla /f./ : borjutartó -/mely a tehén testét hagyja el borjadás után
/Vudd ki eszt a poklát a ganajra./
- 388./ porozinkó /f./ : császármarzsza
/Nekém porozinkó köll./
- 389./ poszáta /m./ : kicsi, fejlődésben elmaradt
/Egyé, mer poszáta suracci!
- 390./ poszka /m./: kicsi -/gyerek/
/Mit akarsz té kis poszka?/
- 391./ poton /-pénzért/ /m./: olosó /-pénzért/
/Poton pénzér véttem./
- 392./ pózna /f./ : hosszu bot
/Evvvel a póznával verd aszt a divót!/-
- 393./ pöndörít /i./ : teker, osavar
/Szipén kipöndörítéted a bajszodat./
- 394./ pörgye /f./ : gaz /-pörje/
/Csupa pörgye esa föld./
- 395./ pörkült /f./ : pörkölt
/Elen pörkültet őszök./
- 396./ présurka /f./ : diessnőssajt
/Ivan sózva esa présurka./
- 397./ présli /f./ : morzsza
/Hozzá a bótbul préslit./
- 398./ puffog /i./ : nem igen szól, ha szól mórgesen, haragszik
/Nincs Nincsen igazad! Kár puffognod./
- 399./ prósza /f./ tejjel összekoverik a finom kukoricadarát, s laposra megsütik.
/Egyé prósztai!/

R

- 400./ ramaty /f.éz m./ : egyik jelentése: szemét, fadarabok, szalma
/Süpörd össze aszt a ramatyot!/
- másik jelentése: jellemetlen ember
/Ramaty ő gyembőr lett belüllő./
- 401./ rámul /i./ : összerak valamit, elrak valamit
/Mit rámúsz ott?/
- 402./ ráspu /f./ : reszelő
/Vigy a bótba ő rásput!/?
- 403./ rátarti /m./ : büszke, kovály, góögös
/Nem tön mér ollan rátarti?/?
- 404./ rédli /f./ : tilzhelyen lehajtható vasrész
/Tedd föl a rédlire!/?
- 405./ rempül /i./ : valakit kicsinyít, szid, rágalmaz
/Ig a zorcám, valaki rempül./
- 406./ répéta /f./ : megismételni valamit /pl. ebédet kérni másodszor is/
/Gyertek répétára!/?
- 407./ rétérát /f./ : düledeső NC.
/Ehhelett a rétérát helyett is új köll./
- 408./ retyetűl /i./ : feleslegesen sokat besszél
/Mit retyetűsz annyit?/?
- 409./ réece /f./ : kacsa
/Sígy réecét is négtöntem./
- 410./ rékli /f./ : kötöttkabát
/Kilikatt a réklim./
- 411./ ribilliő /f./ : nagy surzavar, nagy baj
/Létt ollan ribilliő./
- 412./ ridikül /f./ : kézitáska
/Run a ridikülüm?/?
- 413./ riful /i./ : valamit tönkre tess
/Má eszt is elrifútad./
- 414./ rín /i./ : sir
/Mit kölli annyit rinya./

- 415./ ringisping /f./ : körhinta
 /Ü föl a ringispingle!/
416./ ringyő /f./ : erkölcsstelen nőszemély
 /Tő utálatos ringyő!/
417./ rit /f./ : rét
 /Jáccunk a ritén!/
418./ rohatt /m./ : rothadt
 /Minden óma elrohatt./
419./ rosseb /f./ : káromkodás
 /Egyen még a rosseb!/

420./ sajtár /f./ : faedény
 /Zsurűd lő a sajtárt!/
421./ saj sargyu /f./ : második fükaszálás
 /A zidén jó lött a sargyu./
422./ sámlí/sámedli/ /f./ : zsámoly
 /Ü lő a sámlira!/
423./ sedreférc /f./ : ugra-bugráló, széles lányra mondják
 /Nízd a! Millen sedreférc!/
424./ serbi /f./ : éjjeli edény
 /Vidd ki a serblit./
425./ serpenyő /f./ : vaslábas
 /Süssé tojást a serpenyőbe!/
426./ sérhokli /f./ : tüzpíszkáló
 /Vigy ő sérhoklit!/
427./ sifonér /f./ : a szekrény /alsó része/
 /Ores a sifonér./
428./ sikér /m./ : lapos, nem mély /-tánya/
 /En sikér tányérbü összöm./
429./ silapsi /m./ : az olyan sapkára mondják, amelyiknek lelőg az eleje
 /Hogy níz ki abbaja silapsi sapkábat!/
430./ silli /i./ : hiányolja, nélkülözi
 /Mennyire silli a párgák párgyát./

- 431./ sipka /f./ : sapka
/Új sipkát vettetem./
- 432./ smakkal /i./ : ilyik valamai, kedváre van
/Nem smakkal neki a munka./
- 433./ srágla /f./ : a szekér hátsó részén lévő rácsos zárórész
/Évesztettem a sráglát./
- 434./ sparhelt /f./ : tűzhely
/Mér vették uj sparheltet?/
- 435./ spékulál /i./ : gondolkozik, latoligat
/Csak ki spékuláta./
- 436./ spongya /f./ : szivacs
/Spongyaval törd le./
- 437./ stanécli /f./ : zacskó
/E stanécli cukrot tessik annyi./
- 438./ stölázsi /f./ : több részes faállívány
/A stélázsira köll tennyi./
- 439./ stokédli /f./ : négylábú /hátnélküli/ ulóbutor
/Rád odább a stokédlit!/-
- 440./ stupli /f./ : dugó
/Benné türött a stupli./
- 441./ subér /f./ : a szekér hátsó részén lévő rácsos zárórész
/Üllé a subérho./
- 442./ sublat /f./ : régi butor, nagy fiókjai vannak
/A sublatba van./
- 443./ suhanc /f./ : serdülő fiuk
/Ezek a suhancok kátoznak./
- 444./ sumákul /i./ : hallgat /-mert érzi, hogy bünös, rosszat tett/.
/Mit sumákhok itt?/
- 445./ sunna /f./ : valaminek a többsége, nagyobbik fele
/A sunnája azoké lett./
- 446./ suttyó /m./ : serdülő fiuk
/Ezek a suttyó leginnyek csavarognak itt./
- 447./ südő /f./ : fiatal malac
/Szíp e südöt vetté./

448./ sűsü /m./ : butácska
/ ō tő sűsü! /

449./ sütnivaló /f./ : egyik értelme: kevés az esze
/Jaj de kevés a sütnivalód./
másik értelme: falusi kenyérkovászba teszik erjesztőnek - házilag készítik.
/Kirgy ő kis sütnivalót! /

450./ süträk /f./ : bután néz mint a silt rák
/Bámul minden min a süträk./

451./ süttölű /m./ : bután, bambán néz
/Nincs minden a süttölű./

452./ süveg /f./ : fejre való kalap, kucsmá
/Védd le a süvegedet! /

SZ

453./ szalados /f./ : régi kásászerű édes étel /kicsirásott buzából készül./
/Egyé szaladost./

454./ szapul /i./ : egyik jelentése: régen mosás előtt fával ütötték a ruhát: szapulták
/Sok ruhát köllött szapúnon./
másik jelentése: valakit szidnak, rágulmaznak
/Mégin másokat szapúsz./

455./ szatyor /f./ : növényi rostból /kukoricahéjból/ készült kosár
/Ebbe a szatyorba tudd! /

456./ szőcska /f./ : apróra vágott állati takarmány
/Szőcskát étetünk./

457./ szekérce /f./ : kisbalta
/Székérccel évágta a kezit./

458./ szel'ence /f./ : orgona -/virág/
/Jó szaga van a szel'encének./

459./ szilatal /i./ : szel /pl.kenyeret/
/Szilatud le./

460./ szimulál /i./ : mélyen haligat, mást mutat magáról
/Mit szimulász? /

- 461./ szin /f./ : gasdasági udvarban szekér s egyéb gazd.felszerelésre épített hevenyészett helyiségek
/Túd ki a szinből a szekeret!/
462./ sziva /f./ : szilva
/Mégirőtt a sziva./
463./ szivács /f./ : kosárkötésre használt növény vesszője
/Ebből a szivácsból kösse ki kosarakat!/
464./ szivos /m./ : nem száraz,nedves kissé
/Nem lühet még gyöjtényi,kicsint szivos./
465./ szóma /f./ : szalma
/Sziip ő szómakalapod van./
466./ szomogy /f./ : háztető alsó,legbeljő része
/A szomogy alá tétte./
467./ szuszi-muszi /m./ : álmos,lusta,rest emberre mondják
/Szuszi-muszi ő gyembér./
468./ szülesig /f./ : takarmány az állatok részére/széna,lucerna stb./
/Szives még eza szülesig./
- T
- 469./ talicska /f./ : egykerékű kis jármű,oldalai deszkából
/Ebbeja talicskába hozzá m m viszhorta homokot./
470./ taliga /f./ : az eke első része a kót kerékkel
/Itörött a taligán./
471./ tőcséráj /f./ : termelőszövetkezet /tszcs./
/A tőcsérájba dúgoszik./
472./ teleng /f./ : valaminek az utolsó darabja
/A telenggye is elvesszett má./
473./ téráta /m./ : rendetlen,elhanyagolt,gondozatlan hely
/Téráta ő hel./
474./ térnák /f./ : a ház udvari részén nyitott folyosó
/A térnácsba jáccatok./
475./ tergyeget /i./ : integet
/Amanyit tergyegettem,mégső láttá még./

- 476./ teszli /f./ : a szekér tengely végén lévő szeg, amelyik a kerék kiesését megakadályozza
/Kiesett a tészli./
- 477./ tésszon /f./ : módosabb asszony megszólítása /tekintetesszony/
/Tésszon kirém./
- 478./ tészur /f./ : módosabb ganda megszólítása /tekintetes ur/
/Tészur kirém./
- 479./ tézsla /f./ : huzatörud
/A tézslát is elvüssük./
- 480./ tik /f./ : tyuk
/A tikaim nem tojnak./
- 481./ tinyleg /h.sz./ : tényleg
/Tinyleg it vót./
- 482./ tisafa /f./ : a kétlovas szekeret ezzel huzzák a lovak
/A tisafát még köll vasatatnyi./
- 483./ tivornyázik /i./ : mulat
/Röggelig tivornyázunk./
- 484./ tokmán /f./ : kaszakó tartója
/Rígy a tokmánba vizet./
- 485./ torza /f./ : kukoricafej, káposztafej legbelső része, közepé
/A torzsája a térd lénhet./
- 486./ toszonkos /m./ : tehetsetlen öreg emberre mondják
/Szégin vin toszonkos./
- 487./ tököső /m./ : alacsony, piciny emberre mondják
/Eza tököső mit keres itt?/
- 488./ töpörtő /f./ : töpörtyű
/Egyé töpörtöt!/
- 489./ törek /f./ : apróra tört szalma /pl. csépléskor/
/A törekét tik hordgyátok!/
- 490./ tökkel ütött /m./ : buta
/De tökkel ütött vagy./
- 491./ tőtike /f./ : faedény, lyukas és a hordóra tessék, ezen keresztül öntik a hordóba a mustot, bort.
/Kosz ki a tőtikét./

- 492./ tötyöri /f./ : kicsi,menni tanuló gyermeknek mondják
/kis tötyöröm,gyere idé!/
- 493./ träk /f./ : létréhoz hasonló,de bővidebb és keskenyebb.Négy
osber tud rajta vinni pl.leőlt disznót.
/Tégyük rá a trákrat!
- 494./ tráncsérdeszka /f./ : hasvágó deszka
/A tráncsérdeszkán köll a hust vágnyi./
- 495./ tréccsül /i./ : elbessáli az időt valakivel
/Mér köll annyit tréccsünyi?/
- 496./ trigó /f./ : trikó
/kötött ing/
/A trigót védд föl!./
- 497./ tuli / f./ : ágy alá betolható és kihuzható fekvőhely
/ En a tuliba aluszok./
- 498./ tuszli /f./ : sebes ujra huzható,ruhából,vagy bőrből készült
védő
/Vargyatok a kezemre є tuszlit./
- 499./ tilegy /h.sz./: lónak mondják: jobbra
/Tilegy,ne!/
500./ türet /f./ : nagy osomó,zok
/ Í türet gaszt széttem./
- Ü
- 501./ üdőtlennyebb /m./: fiatalabb
/Ú sokkal üdőtlennyebb./
- 502./ ümög /f./ : ing
/Eza zümög északatt./
- V
- 503./ vakablak /f./ : a szoba falába épített bemélyedés,polcnak
/esetleg előtte kép van,hogy eltakarja./
/Vedd ki a vakablakból./
- 504./ vakarcos /f./ : kenyérsütéskor üsszekotort,megmaradt tészta,
amiből egy kicsi kenyér lesz.
/Elösször a vakarcosot köll megjennyi./

- 505./ vakotás /m./ : hibás gyümölcs /-mert a jég megverte pl./
/Nekem a vakotás nem köll./
- 506./ vasmacska /f./ : sok vashoroggal ellátott eszköz, melyivel kihúzzák a kutya esett kazgukat vörötről.
/Kirgyíték el a szomszidtul a vasmacskát./
- 507./ vájkó /f./ : bennelkedés
/Abbaja vájkóba aztán mögöt a viz./
- 508./ vánkoshaj /f./ : vánkosnak a huzatja
/Mékküll fótoznyi aszta vánkoshajat./
- 509./ vedek /f./ : sok vizet isszik
/Mennyi vizet bevedelt./
- 510./ vejling /f./ : zománcoszt, vagy fa /-nagyobb/ edény
/Kirgy űr vejlinget!/
- 511./ vëlla /f./: villa
/Véttem űr vassvölliát./
- 512./ verém /f./ : földbe ásott nagyobb lyuk, felül letakarva. Ebbe tartják a burgonyát, répát.
/Menny lő a verémbe! /
- 513./ véronda /f./ : általában üveges előtér,
/A virágok a vérondán légyenek./
- 514./ veszéttül /h.sz./: nagyon, erősen
/Veszéttül hajtott./
- 515./ vetemődik /i./ : alakja megváltozik, más lesz
egyik jelentése: /Eza pailu megvetemődött./
másik jelentése: /Fijam, fijam, mire vetemőttél?/
- 516./ vetőködik /i./ : elvetélikedik /az állat/
/Eza tehén mégin elvetőködött./
- 517./ véce /f./ : WC.
/Méheccimast a véce üres./
- 518./ véka /f./ : szalmából kötött tároló edény
/Köll űr vékát vennyi./
- 519./ vin /m./ : vén
/Legjobb lenne, ha a vin má meghóna./
- 520./ vinlán /f./ : öreglány
/Eza vinlán már nem ment firhö./

521./ vindő /f./ : zsírosbödön

/Teli létt a vindő./

522./ viribűl /i./ : vizet játszik,vizes

/Ezek a rédeik mennyire szeretnek viribűnyi./

523./ vityilli /f./ : kics húzikó

/Előt a vityilli./

524./ vizespad /f./ : a vizes vödrököt enen tartják

/Új vizespadot vették./

525./ vőgy /k./ : egyik jelentése: a gabonás szekér megrakásakor a köszépre rakott kévék, amelyek lefogják a szélös

kévéket

/Vőgyejj még!/-

másik jelentése: kellés belső része "magja", amit ki szoktak nyomni, ha megérett az

/Ki külli nyomnyi a vőgyit, asztán akkor má nem fáj./

526./ vonyogó /f./ : szalmát húsnak vele, a vége heges.

/A vonyogóval külli a szalmát huznyi./

De mondják akkor is, ha valaki nagyon nérges:

/Cillanyok a szőrei minden a vonyogó!/-

527./ vonyódott /i./ : nedvés lett valami /pl. a szalma és nem gyulladt meg

/Ollan vonyódott eza szóma, nem akar sőggylillianni.

528./ vonyókés /f./ : bognársszerszám

/Nem elős a vonyókésed./

529./ vót /i./ : volt

/Vót itt minden./

Z

530./ zabló /f./ : hosszukás facédény, ebbe tartották a lovaknak a

zabot, farát. Noha elibük is tették, etettek belőle.

/Hozzá ki a zablót!/-

531./ zihérejszű /f./ : biztosít

/Aggy ő zihérejszűt!/-

532./ zöccsíg /f./ : zöldség

/Hozzá be zöcceigét!/-

- 533./ zubben /f./ : zubbeny /katonai kiskabát/
/Bevan azén zubben zsebűm varva./

ZS

- 534./ zsétér /f./ : fejőedény
/Mirakta nea bűdös tehén a kezeműl aszta zsétért./
- 535./ zsiba /f./ : liba /főleg kicsi liba/
/Hajissd el a zsibákat a tóra./
- 536./ zsombor /f./ : szalmából készített tároló edény
/A zsonborból aggy nekik önnyi./
- 537./ zsínatul /i./ : sajt csindl
/Nő zsínatullatok! /
- 538./ zsúpp /f./ : szalmakéve
/Zsúpp a házon tetejével/

- o -

AZ ABC-be szedett szavak szótani jelölése:

i. = ige, f.= fónév, f.i.= fónévi igenév

m.i.=melléknévi igenév, m.=melléknév, sz.= számnév

h.sz.=határozószó,

Van pár un."mondatértékkal szó" is,pl.: hő /állj meg! /

A tájszó után zárójelbe van a szótani megjelölés, a kettőspont után a jelentése a tájsónak. Alatta zárójelben pedig, ahogy kiejtik a községben.

Nagyon jellemző az "e" és az "é" / a nyilt és a zárt hang/ közötti különbség kihangsúlyosása az itteni beszédben.

Természetes, hogy főleg az idősebbek beszélnek így, amit késérdezes megörökíteni az utókor számára.